

εἰς τοὺς κατοίκους ταύτης τῆς χερσονήσου, ἐπεχείρισαν τῇ συναγωγῇ τοῦ Κλειθσένους ὅστις ἐπρότευε μεταξὺ τῶν κατοίκων τῆς πόλεως Πίσης, τὴν ἀνανέωσιν τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων, εἰς τοὺς ὁποίους ἐπρεπεῖν ὅλοι οἱ Ἕλληνες νὰ συμμετέχωσιν ἀφ' ὅσως, ἀφίνοντες τὰς ἐχθρας καὶ τὰς διχονοίας. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον συνεβουλευθήσαν τὸ μαντεῖον τῶν Δελφῶν, ὅπερ ἀπεφάνητο διὰ τῆς Πυθίας ὅτι πράττουσιν ἄριστα. Ἐπειδὴ ὅμως εἰς τὰς πόλεις τῆς Πελοποννήσου αἵτινες δὲν ἐδέχθησαν τὴν σύστασιν τῶν ἀγώνων ἐπῆλθε λοιμός, ἐξ οὗ ἠδύναντο νὰ ἀπαλλαγῶσι κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Θεοῦ, παρεδέχθησαν τὰ ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω τριῶν ἀνδρῶν προταθέντα.

Μετὰ τοῦτο ὅμως ὁ ἀγὼν ἀπεφασίσθη ὑπὸ ὅλων τῶν Πελοποννησίων, νὰ τεληται εἰς Ὀλυμπίαν πόλιν τῆς Ἡλίδος ἥτις καὶ Πίσσα ἐκαλεῖτο.

Ἐπανηγυρίζετο δὲ μετὰ τὸ ἡλιοστάσιον τῆς ἀνοίξεως, εἰς τὴν νέαν σελήνην, διὰ πέντε ἡμέρας δηλ. ἀπὸ τὴν δεκάτην ἡμέραν ἕως τὴν δεκάτην πέμπτην, ὥστε ἡ ἐσχάτη τοῦ ἀγῶνος ἡμέρα ἦτο μετὰ τὸ ἡλιοστάσιον Πανσέληνος, εἰς τρόπον ὥστε συνέπιπεν ἢ περὶ τὰ τέλη τοῦ Σκιρροφοριῶνος (Ἰουνίου) ἢ περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἑκατομβαιῶνος (Ἰουλίου).

Ὁ ἀγὼν οὗτος ἦτο περιφημότερος κατὰ τὴν ἀρχαιότητα τελευτῶν κατὰ τετραετίαν.

Κατὰ τὸν συγγραφέα τῶν Ὀλυμπιάδων διήλθον πέντε ἀγῶνες ἥτοι (20 ἔτη) χωρὶς νὰ στεφανοῦνται τις. Ὑστερον δὲ ἡ διότι δὲν συνέτρεον προθύμως, ἡ διότι οἱ ἀγωνιζόμενοι ἐζήτησαν βραβεῖα Ἰριτος ὁ βασιλεὺς Ἡλείων ἐπληροπορήθη παρὰ τοῦ ἐν Δελφοῖς ἱεροῦ ὅτι πρέπει οἱ Ὀλυμπιονίκαι νὰ στέφονται. Καὶ ἐκ τούτου δεικνύται ὁ πρῶτον ἡδη φορὰν ἐξ ἀγριοελαίας στέφανος τοῖς Ὀλυμπιονίκαις δοθεῖς.

Τινὲς τῶν συγγραφέων λέγουσιν ὅτι κατ' ἀρχὰς οἱ θεμελιωταὶ τῶν ἀγώνων διὰ νὰ προσελκύσωσι τὸν λαὸν πρὸς τὸ ἀγωνίζεσθαι εἶχον καταθέσει χρήματα πολλά, ἐξ ὧν ὁ Ὀλυμπιονίκης ἐλάμβανε ὠρισμένον μέρος, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἐφεύρον τὸν ἐξ ἀγριοελαίας στέφανον.

Ὁ Ὀλυμπιονίκης εἴτιμα ὄχι μόνον ἐαυτὸν ἀλλὰ τὸ γένος καὶ τὴν πατρίδα του ἀκόμη. Ἄν καὶ αἱ Ὀλυμπιάδες ἔλαβον σύστασιν καὶ ἀδιάκοπον συνέχειαν, μόνον τοῦτο δὲν ἔλαβον τὸ κύρος εὐθὺς οὕτως, ὥστε νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς τὴν χρονολογίαν τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας, μήτε τὰ ὀνόματα τῶν Ὀλυμπιονικῶν εἰς τὰ δημόσια γράμματα, μήτε αἱ τιμαὶ ἐγίνοντο τόσον μεγάλας ὥς ὕστερον.

Ἀλλ' εἰς τὴν εἰκοστὴν ὀγδόην Ὀλυμπιάδα (δηλ. 108 ἔτη) ὕστερον ὅτε ἐνῆκα εἰς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας ὁ Κόροιβος, εἰσῆλθεν ἡ χρῆσις αὕτη καὶ διέμεινεν μέχρι τῆς βασιλείας τοῦ Μαυρικίου (δηλ. μ. Χ. 600 ἔτη).

Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἀγῶνες ἐπανηγυρίζοντο ἐν Ἡλίδι, ἐφάνη εὐλόγον νὰ ἐπιστήθῃ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ ἀγῶνος οἱ Ἡλείοι.

Ὁ δὲ θεὸς ἐχρησιμοδότησεν εἰς τοὺς Ἡλείους νὰ διάκινται φιλικῶς πρὸς ὅλους τοὺς Ἕλληνας καὶ νὰ νομιζῶνται ἱεροί.

Ἐπειδὴ ὅμως ὅλοι οἱ κατοικοῦντες τὴν Ἡλίδα εἶχον τὸ αὐτὸ προνόμιον νὰ ἐκλέγῃσι κριτὰς καὶ ἐπιστάτας τῶν ἀγώνων, ἐνεκὰ τούτου δέκα μῆνας πρὸ τῆς πανηγύρεως ἐγένετο γενικὴ σύναξις τῶν κατοίκων ὅλης ταύτης τῆς χώρας, καὶ ἐψηφίζοντο οἱ μέλλοντες νὰ ἐπιστατήσωσι ὀνομαζόμενοι ἑλλανοδίκαί, ὁ δὲ τόπος ἐν τῷ ὁποίῳ συνήρχοντο ἐκαλεῖτο ἑλλανοδικεῖον.

Τούτων εἰς μὲν τὴν ἀρχὴν ἐψηφίζετο εἰς ἔπειτα 2 καὶ τέλος πάντων 12 κατὰ τὰς 12 φυλάς τῶν Ἡλείων.

Ἀλλ' ὕστερον ἐπειδὴ οἱ Ἡλείοι διηρέθησαν εἰς 8 φυλάς, ἐψηφίζοντο 8 ἑλλανοδίκαί.

Εἰς δὲ τὴν ἑκατοστὴν πέμπτην Ὀλυμπιάδα προσετίθη εἰς, ἕτερος δὲ εἰς τὴν ἑκατοστὴν ἕκτην οὕτως, ὥστε ἐγένοντο 10, διαμείναντες μέχρι τοῦ αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ.

Ἦσαν δὲ καὶ στρατιῶται ὅπως φυλάττωσι τὴν κοινὴν τάξιν, ἐτέθησαν δὲ ὑπὸ τῶν Ἡλείων καλούμενοι ῥαβδούχοι ἢ ῥαβδονόμοι κτλ.

Ὅσοι δὲ ἐπιθύμουν νὰ λάβωσι μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα ἐπορεύοντο εἰς Ὀλυμπίαν πρὸ τοῦ ἀγῶνος ἵνα ὑποστώσι τὰς ἀναγκαίας ἐξετάσεις ἀπὸ τοῦ ἑλλανοδίκαι.

Πολλοὶ ἐπορεύοντο μόνοι των, πολλοὶ δὲ πάλιν συνοδεύοντο ἀπὸ τοῦ συγγενεῖς καὶ φίλους των.

Οἱ μέλλοντες δὲ νὰ ἀγωνισθῶσιν ἐξετάζοντο :

α') Ἄν ἦσαν ἀπὸ ἑλληνικὸν γένος ἐκ προγόνων, τὸ ὅποιον ἐπρεπε νὰ ἀποδείξωσι μὲ ἱκανὰς μαρτυρίας τοῦ γένους των.

β') Ἄν ἐγυμνάσθησαν εἰς τοὺς ἀγῶνας τοὺς παρελθόντας 4 χρόνους, καὶ τὸ ὅποιον ἐπρεπε νὰ ἀποδείξωσι διὰ τῆς μαρτυρίας τῶν παιδοτριβῶν, ἢ τῶν γυμναστῶν, παρὰ τῶν ὁποίων ἐδιδάχθησαν, καὶ διὰ τῆς πείρας κάμνοντες πολλὰς ἡμέρας προγυμνάσματα ἐμπροσθεν τῶν ἑλλανοδικῶν.

γ') Ὠρκίζοντο ὅτι ἤθελον ἀγωνισθῆ ἄνευ δόλου καὶ ἀπάτης καὶ οὕτως ἔγραφον τὰ ὀνόματα αὐτῶν.

Ἀπὸ τοῦ Ὀλυμπιακοῦ ἀγῶνα αἱ γυναῖκες εἰς τὴν ἀρχὴν ἦσαν ἀποκεκλεισμέναι τοῦ διέρχεσθαι ἐν καιρῷ τῆς πανηγύρεως τὸν Ἀλφειὸν ποταμὸν, πλησίον τοῦ ὁποίου ἐπανηγυρίζοντο οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες. Κατεδικάζετο δὲ ἡ φοραθεῖσα, νὰ ῥιφθῇ εἰς τὴν βάρανθρον, κείμενον ἐκεῖ πλησίον.

Πρώτη γυνὴ ἡ τολμήσασα νὰ ἔλθῃ εἰς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας, ἦτο Φερενίκη τίς καλουμένη ἢ κατ' ἄλλους Καλλιπάτρα, ἥτις ἐνδυθεῖσα ἀνδρικὰ φορέματα, καὶ εἰσελθοῦσα εἰς ἀνδρικὸν ὄχημα, συνώδευσε τὸν υἱὸν αὐτῆς Πεισίδωρον εἰς τοὺς ἀγῶνας.

Φωραθεῖσα δὲ ὡς γυνὴ καὶ ἄχθεια ἐμπροσθεν τῶν ἑλλανοδικῶν, ὡμολόγησεν ὅτι ἐπειδὴ εἶχε πατέρα ἀδελφὸν καὶ υἱὸν Ὀλυμπιονίκας, ἐνεκὰ τούτου ἐτόλ-

μπε να έλθω δια να ίδω τόν υιόν της στεφόμενον και υστερον να αποθάνη. Διά τουτο, έσυγχωρήθη υπό τών έλλανοδικών.

ΠΕΡΙ ΤΥΝΗΤΟΣ

Η Τύννη ή άρτίως Ένεκα της υπό τών Γάλλων έκσπρατείας φημισείας, κείται προς άνατολάς της Άλγερίας κατέχει δε σχεδόν τό μέρος της άρχαίας Καρχηδόνας. Περί τά τέλη της ΙΓ΄ έκατονταετηρίδος κατεκτήθη υπό τών Τούρκων και ήνώθη τη Όθωμανική Αυτοκρατορία. Βαθυμυδών όμως, άξιωματικός τις φέρων τόν τίτλον του Βέη, ου άρχική λειτουργία ήν άπλώς ή συλλογή τών φόρων, έπέτυχεν είδος τι ήγεμονείας, τήν οποίαν ο Μουράτ Βέης κατώρθωσε να καταστήση κληρονομικήν. Κατά την δεκάτην έγδοήν έκατονταετηρίδα ή Τύννη κατέστη ύποτελής τη Άλγερία. Περί την άρχήν της δεκάτης έννάτης έκατονταετηρίδος, ο Χαμεύδα Πασάς άπετίναξε τόν ζυγόν της Άλγερίας, και κατήρτισε τυνησιακόν στρατόν έντόπιον, καταστήσας αύτω τήν χώραν ανεξάρτητον, και τοι έτήσιον χρηματικόν έπίδομα έστέλλετο εις τήν Κωνσταντινούπολιν. Ο ένεστώς Βέης όμως, καίτοι αναγνωρίζων τήν κυριαρχίαν της Πύλης, ουδένα πληρώνει φόρον.

Η Τύννη έχει ώρατον κλίμα καίτοι δε ή γεωργία δεν ενεργείται έντέχνως, άφθονία δημητριακών καρπών και άλλων προϊόντων παράγεται, έν δε ταις πόλεσι της Τύννης και τών Σούσαν άκμάζει ή βιομηχανία και τό έμπόριον. Οί κάτοικοι είσι τό πλείστον Άραβικής καταγωγής, άλλ' είσι πολλοί Βαρβαρίνοι ιδία έν τω έσωτερικώ.

Τό Βάρδον ήτοι ή θερινή κατοικία του Βέη, ισταται περί τό έν και ήμισυ μίλιον άπό του δυτικού μέρους της πόλεως επί γυμνής και σύμψηας πεδιάδος. Τό έσωτερικόν του οικοδομήματος είναι πολυτελές· αί όροφαι θαμβούσιν εκ χρυσού, καρμινίου και κυανού· τά κυριώτερα δωμάτια ανοίγουσιν εις μεγάλην αύλήν έστρωμένην διά μαρμάρου, και περικυκλουμένην διά τόξων σπηριζομένων επί μαρμαρίνων στηλών, ένω βρύσεις πικν-αχού διαχέουσιν θελητήριον δροσερότητα.

Τά φρούρια της Τύννης έκτίσθησαν υπό Ισπανών και είσι γραφικής έμφανείας, άλλα και τά πλείστα μωαμεθανικά ιδρύματα, είσιν εις λίαν κακήν κατάστασιν.

ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΤΟΥ ΓΟΥΤΕΜΒΕΡΓΟΥ

Τήν νύκτα της ήμέρας εκείνης, καθ' ήν ο Γουτεμ-βέργος συνεπλήρωσε τήν μεγάλην και ευεργετικήν αύτου ανακάλυψιν ειδεν όραμα, όπερ πολλάκις διηγήθη εις τούς φίλους του.

Είδον, έλεγε, παρισταμένας ένώπιόν μου δύο γυναικας, καλλιπαρείους τήν μορφήν, αιδόμενας τό

σχήμα και σέμνας τήν περιβολήν. Η μεγαλειτέρα τούτων τήν ηλικίαν πρώτη λαβούσα τόν λόγον είπέ μοι διά φωνής μελιχίου... Άγάλλου Ιωάννη! Κατέστης άθάνατος. Τούτεσθεν τά φώτα και αί γνώσεις, αί έφευρίσεις και αί ανακαλύψεις δια σου θέλουσι διαδίδοσθαι εις τόν κόσμον. Οί λαοί οί χιλιάδες λευγών άπό σου άφιστάμενοι· οί άλλότριτοι τών ιδεών και γνώσεων της ήμετέρας χώρας θέλουσιν άναγνώσκει και έννοεί πασαν ιδέα διαδιδομένην και πολλαπλασιαζομένην διά σου, διά του έργου σου. Τέρπου και ευφραίνου Ιωάννη, άπεθανάτισας τό όνομά σου! Είσαι ο διερμηνεύς όν πρό αίωνων προσεδόκων οί λαοί όπως συνεννοώνται προς άλλήλους. Η ανακάλυψίς σου θα δικαιώσκη τήν μεγαλοφυΐαν, ήτις άνευ σου θα διετέλει άγνωστος εις τας έπερχομένας γενεάς, θα εύρύνη τόν κύκλον τών γνώσεων και θα καταστή χρησιμώτατον όργανον εις τούς ύπερ της προόδου εργαζομένους. Ούτοι δε εξ εύγνωμοσύνης θα δικαιώσωσι τό όνομά σου, όπως συ θα δικαιωνίζης τας ιδέας και τό όνομα αύτών».

Έπαυσε λαλούσα και παραχρημα λαβούσα τόν λόγον ή δευτέρα είπε μοι. Άληθώς Ιωάννη κατέστης άθάνατος, άλλ' έσκέφθης πώς; Νομίζεις ότι πάσαι αί ιδέαι είναι άγναι ώστε να δύνανται άβλαβώς να μεταδίδωνται εις τούς άλλους; Ο άνθρωπος θα καταχρασθή τό δώρόν σου, θα έκπορευθή τό ευεργετήμά σου. Δεν θα παρέλθη έκατονταετηρίς και ο κόσμος άντί να σε εύλογή θα σε καταράται. Λάβε ύπ' όψιν τάς χιλιάδας εκείνας ψυχών, αίτινες θα διεφθαρώσιν διά τών βιβλίων, ών αί σελίδες δηλητήριον ένσταλάξουσιν έν ταις αθώαις αύτών ψυχαίς, τας νέας εκείνας αίτινες, διά τών κακών βιβλίων θα άπολέσωσι τήν παρθενικήν αιδώ, τούς πατέρας εκείνους οστίνες θα αίσχύνωνται διά τήν διαγωγήν τών θυγατέρων αύτών; Α! Ιωάννη, σοι άρέσει ή τοιαύτη άθανασία; Επιθυμείς λοιπόν τοιαύτην δόξαν; Δεν άποδειλιάς λοιπόν πρό της μεγάλης ευθύνης ήτις θα έπιβαρύνη τήν ψυχήν σου; Σκέφθητι καλώς Ιωάννη! Παραιτήθητι του σκοπού σου. Θεώρησον τήν ανακάλυψιν σου ως όνειροπόλημα τερπνόν μόν άλλ' έλεύθριον, ούτινος ή πραγματοποίησις θα ήτο ωφέλιμος εάν ο άνθρωπος ήτο χρηστός. Άλλά φεύ Ιωάννη! ο άνθρωπος είναι φύσει πονηρός. Τό να παράσχης δε όπλα εις τούς πονηρούς δεν γίνεσαι άρα και συ συνένοχος τών έγκλημάτων αύτών;

Έπαυσε λαλούσα και ρίγος διήλθε διά του σώματός μου. Έξύπνισα έντρομος! Έδίστασα επί στιγμήν, άλλα σκεφθείς ότι τά ευεργετήματα του Θεου ουδέποτε είσι κακά επεδίωξα τό έργον μου μετά πλείονος ζήλου».

Ο,τι έλεγεν ο Γουτεμβέργος περί της τυπογραφίας δύναται να λεχθή και περί πάσης άλλης ανακαλύψεως, ήν ο άνθρωπος καταχράται. Άλλά τις ήθελε να προγράψη τήν κυρίτητα διότι χρησιμεύει προς καταστροφήν του ανθρώπου, ή τόν σίδηρον διότι εξ